GEORGES PEREC



Bir Paris Semtinin Tüketilme Denemesi*



Türkçesi: Ayşe Ece



*SEL

BİR PARİS SEMTİNİN TÜKETİLME DENEMESİ*

GEORGES PEREC, (1936-1982) Fransız yazar. Tarih eğitimini yarım bırakan Perec yazdığı ilk romanla XX. yüzyıl Fransız edebiyatında kendisine önemli bir yer edindi. Modern edebiyatta sözcük ve biçim oyunlarıyla deneysel bir arayışın ürünü olan Oulipo grubunun Raymond Queneau ile birlikte en tanınan ismi oldu. Yazdığı her kitapta kendine özgü dil oyunlarını geliştiren Perec, daha önce edebiyatın hiç konusu olmamış alanları sayfalarına taşımaktan çekinmedi. Perec'in Türkçe yayımlanmış kitapları: *Uyuyan Adam* (2000), *W Ya Da Bir Çocukluk Hatırası* (2001), *Kayboluş* (2006), *Doğdum* (2006), *Şeyler* (2007), *Cantatrix Sopranica L. ve Diğer Bilimsel Yazılar* (2007, Sel Yayıncılık), *Yaşam Kullanma Kılavuzu* (2009), *Olağan-içi* (2009), *Ücret Artışı Talebinde Bulunmak İçin Servis Şefine Yanaşma Sanatı ve Biçimi* (2009), *Bahçedeki Gidonları Kromajlı Pırpır da Neyin Nesi?* (2010), *Harikalar Odası* (2011, Sel Yayıncılık).

AYŞE ECE, öğretim üyesi ve çevirmen. Saint-Benoît Fransız Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık bölümünü bitirdi. Aynı bölümde yüksek lisans eğitimini, İstanbul Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı programında da doktora çalışmasını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmakta. Alain Bosquet, Vénus-Khoury Ghata, Truman Capote, Jean Genet, Alain de Botton vb. yazarların yapıtlarını Türkçeye çevirdi. Nick Hornby, Javier Marias vb. yazarların çeviri kitaplarını yayına hazırladı. Edebiyat çevirisi üzerine yazıları çeşitli dergilerde yer aldı. *Edebiyat Çevirisinin ve Çevirmeninin İzinde* adlı incelemesi 2010'da Sel Yayıncılık'tan yayımlandı.

*SEL YAYINCILIK / ANLATI

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85 Faks: (0212) 516 97 26

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

*SEL YAYINCILIK: 494
ISBN 978-975-570-513-2

BİR PARİS SEMTİNİN TÜKETİLME DENEMESİ
Georges Perec

Kitabın Özgün Adı:
tentative d'épuisement d'un lieu parisien
Türkçesi: Ayşe Ece
Anlatı

© Christian Bourgois, 1975
© Sel Yayıncılık, 2010

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Kapak ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Mayıs 2011

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Georges Perec

Bir Paris Semtinin Tüketilme Denemesi

Türkçesi: Ayşe Ece

Anlatı

Saint-Sulpice meydanında birçok şey vardır, örneğin: bir belediye binası; bir vergi dairesi; bir karakol; birinde sigara satılan üç kafe; bir sinema; yapımında Le Vau, Gittard, Oppenord, Servandoni ve Chalgrin'in çalıştığı, 624 ile 644 yılları arasında Bourges piskoposu olan, aziz günü 17 Ocak'ta kutlanan, Clotaire II dönemi rahibinin adını taşıyan bir kilise; bir kitapçı; bir cenaze levazımatçısı; bir turizm acentesi; bir otobüs durağı; bir terzi; bir otel; dört büyük Hıristiyan vaizin (Bossuet, Fénelon, Fléchier ve Massillon) heykellerinin süslediği bir çeşme; bir gazete bayii; dini kitap ve eşyaların satıldığı bir dükkân; bir park yeri; bir güzellik enstitüsü ve başka birçok şey.

Bunların tamamı olmasa da birçoğu daha önce betimlendi, liste halinde sıralandı, çoğunun fotoğrafı çekildi, çoğu anlatıldı ya da sayısal olarak kaydedildi. Benim aşağıdaki sayfalarda yapmak istediğim şey ise bu çalışmalarda yer almayan, o arkada kalmış gibi görünenleri betimlemek; genelde dikkatimizi çekmeyen, kendini fark ettirmeyen, önemsiz nitelenenleri listelemek; zaman, insanlar, arabalar ve bulutlar dışında hiçbir şeyin hareket etmediği anlarda yaşananları anlatmak.

ے I ے

Tarih: 18 Ekim 1974
Saat: 10:30
Yer: Tabac Saint-Sulpice Kafesi
Hava: Kuru soğuk. Gri gökyüzü. Arada güneş açıyor.

Tam olarak görülen birkaç şeyin listesini hazırlama denemesi:

—Alfabenin harfleri, sözcükler: "KLM" (gezintiye çıkmış birinin torbasının üzerinde), "park yeri"ni simgeleyen büyük bir "P", "Otel Récamier", "St-Raphaël", "esnek tasarruf", "Taksiler durakta bekleyen", "Vieux-Colombier Caddesi", "La Fontaine Saint-Sulpice Brasserie-Bar", "P ELF", "Saint-Sulpice Parkı".

—Sıradan simgeler: park yerlerindeki "P"nin altında, biri hafifçe yere dönük, öteki Bonaparte Caddesi'ne (Luxembourg tarafı) bakan oklar, en az dört tane girilmez tabelası (bir beşincisi de kafenin camlarından birinde yansıyor).

—Rakamlar: 86 (86 no'lu hattın otobüsünün tepesinde, gittiği yerin: Saint-Germain-des-Prés yazısının hemen üstünde), 1 (Vieux-Colombier Caddesi'nin 1 no'lu binasındaki levhanın üzerinde), 6 (Paris'in 6 no'lu bölgesinde bulunduğumuzu belirtmek için meydana konan levhanın üzerinde).
—Hızla görünüp kaybolan sloganlar: "Otobüsten Paris'i izliyorum"
—Toprak: sıkıştırılmış çakıl ve kum
—Taş: kaldırımların kenarları, bir çeşme, bir kilise, mağazalar...
—Asfalt
—Ağaçlar (yapraklı, çoğu sararmış)
—Büyükçe bir parça gökyüzü (benim görüş alanımın belki de 1/6sı)
—Kilise ile çeşme arasındaki ana toprak alana aniden konan bir güvercin sürüsü
—Araçlar (listesini daha sonra çıkaracağım)
—İnsanlar
—Uzun kulaklı, küçük bir av köpeği
—Bir ekmek (baget)

—Bir alışveriş çantasından bir parçası görünen yeşillik (kıvırcık olabilir mi?)

Seyir rotaları:

96 Montparnasse'a gidiyor*
84 Porte de Champerret'ye gidiyor
70 Dr-Hayem Meydanı, ORTF Binası'na** gidiyor
86 Saint-Germain-des-Prés'ye gidiyor
Gerçek Roquefort Société'yi oval yeşil kutusunda isteyiniz

Çeşmeden hiç su fışkırmıyor. Güvercinler fıskiyelerden birinin kenarına konmuşlar.

Toprak alanda tek banklar, birbirine sırtlarından yapıştırılmış çift banklar var. Oturduğum yerden altı tane bank sayıyorum. Dördü boş. Altıncıda klasik hareketlerini yapan (şişeden kırmızı şarap içmek) üç evsiz.

63 Porte de la Muette'e gidiyor

* Özgün metinde kimi cümlelerde noktalama işareti kullanılmamıştır. Çeviri metinde de özgün metnin bu özelliği korunmuştur. (ç.n.)

** ORTF: Fransa'da 1964-1975 yılları arasındaki merkezi ulusal radyo televizyon kurumu. (ç.n.)

86 Saint-Germain-des-Prés'ye gidiyor

Temizlemek iyi bir şey, ama kirletmemek en iyisi

Bir Alman arabası

Bir Brinks kamyoneti

87 Champ-de-Mars'a gidiyor

84 Porte de Champerret'ye gidiyor

Renkler : kırmızı (Fiat, elbise, St-Raphaël, tek yön levhaları)

mavi çanta

yeşil ayakkabı

yeşil yağmurluk

mavi taksi

mavi Citroën deux-chevaux

70 Dr-Hayem Meydanı, ORTF Binası'na gidiyor

yeşil bir Citroën mehari

86 Saint-Germain-des-Prés'ye gidiyor

Danone: Yoğurtlar ve tatlılar

Gerçek Roquefort Société'yi oval yeşil kutusunda isteyiniz

insanların çoğunun en azından bir elleri dolu: el çantası, küçük bir valiz, bir alışveriş çantası, bir

baston taşıyor; ucunda bir köpek olan bir tasmayı, bir çocuk elini tutuyorlar

Bir kamyon metal bira fıçılarının (Kanterbraü, Maître Kanter'in birası) teslimatını yapıyor.

86 Saint-Germain-des-Prés'ye gidiyor

63 Porte de la Muette'e gidiyor

İki katlı bir "Cityrama" otobüsü

Mercedes marka mavi bir kamyon

Kahverengi bir Printemps Brummell kamyonu

84 Porte de Champerret'ye gidiyor

87 Champ-de-Mars'a gidiyor

70 Dr-Hayem Meydanı, ORTF Binası'na gidiyor

96 Montparnasse Garı'na gidiyor

Darty Réal

63 Porte de la Muette'e gidiyor

Casimir Şarküteri. Charpentier Nakliyat.

Berth Fransa Ltd. Şirketi.

Le Goff bira fıçısı musluğu

96 Montparnasse Garı'na gidiyor

Sürücü kursu arabası

Vieux-Colombier Caddesi'nden gelen bir 84 Bonaparte Caddesi'ne (Luxembourg yönüne) dönüyor

Walon Nakliyat

Fernand Carrascossa Nakliyat

Üstünde toptan patates yazan nakliye aracı

Bir turist otobüsünden Japon bir kadın benim fotoğrafımı çekiyormuş gibi görünüyor.

Elinde yarım baget taşıyan yaşlı bir adam, küçük bir piramit şeklindeki bir pasta kutusunu taşıyan bir kadın

86 Saint-Mandé'ye gidiyor (Bonaparte Caddesi'ne dönmeyip Vieux-Colombier Caddesi'ne giriyor)

63 Porte de la Muette'e gidiyor

87 Champ-de-Mars'a gidiyor

70 Dr-Hayem Meydanı, ORTF Binası'na gidiyor

Vieux-Colombier Caddesi'nden gelen bir 84 Bonaparte Caddesi'ne (Luxembourg yönüne) dönüyor.

Bir otobüs, boş.

başka bir otobüste başka Japonlar

86 Saint-Germain-des-Prés'ye gidiyor

Braun sanat röprodüksiyonları

Sakinlik (yorgunluk?)

Ara.

2

tarih: 18 Ekim 1974
saat: 12:40
yer: La Mairie Kafesi

aynı anda gerçekleşen onlarca, yüzlerce eylem ve küçük olay; bunların her biri kimi duruş biçimlerini, hareketleri, belli enerji harcamalarını içeriyor.

ikili konuşmalar, üçlü konuşmalar, çok sayıda kişinin yer aldığı konuşmalar: dudak hareketleri, ellerin hareketleri, kimi duyguları açığa çıkaran mimikler

yer değiştirme biçimleri: yürüme, iki tekerli araçlar (motorlular, motorsuzlar), arabalar (özel arabalar, şirket arabaları, taksiler, sürücü kursu arabaları), ticari araçlar, kamu hizmeti araçları, toplu ulaşım araçları, turist otobüsleri

eşya taşıma biçimleri (elde, kolun altında, sırtta)

çekme biçimleri (tekerlekli alışveriş arabası)

kararlılık ya da istek dereceleri: beklemek, dolaşmak, sürüklenmek, gezinmek, gitmek, bir yere doğru koşmak, aceleyle ilerlemek (örneğin, boş bir taksiye

doğru), aramak, oyalanmak, duraksamak, kararlı adımlarla yürümek

bedenin duruşları: oturmak (otobüslerde, arabalarda, kafelerde, banklarda)

ayakta durmak (otobüs duraklarında, bir vitrinin önünde (Laffont'un, ceneza levazımatçısının), bir taksinin yanında (ücreti öderken)

Taksi durağında üç kişi bekliyor. Durakta iki taksi var, şoförleri yok (üzerinde ışıklı taksi şapkası olanlardan)

Tüm güvercinler Belediye Binası'nın çatısındaki oluklara sığındılar.

Bir 96 geçiyor. Bir 87 geçiyor. Bir 86 geçiyor. Bir 70 geçiyor. Bir "Grenelle Interlinge" kamyonu geçiyor.

Sakinlik. Otobüs durağında kimse yok.

Bir 63 geçiyor. Bir 96 geçiyor

"La Demeure" halı mağazasının karşısındaki bankta genç bir kadın oturuyor, sigara içiyor.

Kafenin önündeki kaldırımda park etmiş üç mobilet var

Bir 86 geçiyor. Bir 70 geçiyor.

Park yerine girmek için arabalar hızla ilerliyor

Bir 63 geçiyor. Bir 87 geçiyor.
Saat biri beş geçiyor. Bir kadın kilise avlusunu koşarak geçiyor.
Beyaz bir önlük giymiş bir teslimat görevlisi kafenin önüne park etttiği kamyonetten Canettes Caddesi'ne götüreceği buzla kaplı kutuları (dondurma kutuları) çıkarıyor.
Bir kadın elinde bir baget taşıyor
Bir 70 geçiyor
(oturduğum yerin görüş açısına girdiği için, tamamen tesadüf sonucu öteki uçta 84lerin geçtiğini görebiliyorum)
Arabalar açıkça belirlenmiş trafik rotalarını izliyorlar (bana göre soldan sağa olmak üzere tek yönlü bir rota), yayalar için durum o kadar açık değil: sanki çoğu Canettes Caddesi'ne gidiyor ya da oradan geliyor gibi görünüyor.
Bir 96 geçiyor.
Bir 86 geçiyor. Bir 87 geçiyor. Bir 63 geçiyor
İnsanlar yürürken birden sendeliyorlar. Küçük kazalar.

Bir 96 geçiyor. Bir 70 geçiyor

Saat biri yirmi geçiyor.

Daha önce görülen kişilerin (rastlantısal) yeniden görülmesi: denizci mavisi bir mont giymiş bir delikanlı elinde naylon bir poşet taşıyarak kafenin önünden bir kez daha geçiyor

Bir 86 geçiyor. Bir 86 geçiyor. Bir 63 geçiyor.

Kafe dolu

Toprak alanda bir çocuk köpeğini koşturuyor (Tenten'in köpeğinin cinsinden)

Tam kafenin dibinde, camın önünde bir adam, genççe biri, kaldırımın üç ayrı yerine tebeşirle bir tür "V" çiziyor, içlerini de bir soru işaretiyle süslüyor (arazi sanatı?)

Bir 63 geçiyor

6 lağımcı (metal başlıklar ve uzun çizmeler) Canettes Caddesi'ne giriyor.

Taksi durağında iki boş taksi

Bir 87 geçiyor

Canettes Caddesi'nden gelen bir kör kafenin önünden geçiyor; genç bir adam olan kör, kendinden emin adımlarla yürüyor.

Bir 86 geçiyor

Pipo içen, siyah evrak çantası taşıyan iki adam

Siyah evrak çantası taşıyan, pipo içmeyen bir adam

Yün bir hırka giymiş bir kadın, neşeli

Bir 96

Bir 96 daha

(yüksek topuklar: çarpık bacaklar)

açık yeşil bir Citroën deux-chevaux

Bir 63

Bir 70

Saat 13:35. Aralıklarla geçen gruplar. Bir 63. Açık yeşil Citroën deux-chevaux şimdi kilise avlusunun öteki tarafındaki Férou caddesinin köşesine park edilmiş. Bir 70. Bir 87. Bir 86. Taksi durağında üç taksi. Bir 96. Bir 63. Bisikletli bir posta görevlisi. İçecek teslimat kamyonları. Bir 86. Sırtında okul çantasıyla küçük bir kız çocuğu.

Üstünde toptan patates yazan nakliye aracı. Üç çocuğu okula götüren bir kadın (içlerinden ikisinin kafasında ponponlu kırmızı şapka var)

Kilisenin önünde bir cenaze levazımatçısı kamyoneti var.
Bir 96 geçiyor.
İnsanlar kilisenin önünde toplanıyorlar (cenaze töreni için mi?)
Bir 87. Bir 70. Bir 63.
Bonaparte Caddesi, bir çimento kamyonu, turuncu.
Uzun kulaklı küçük bir av köpeği. Papyonlu bir adam.
Bir 86.
Rüzgâr ağaçların yapraklarını oynatıyor.
Bir 70.
Saat ikiye on var.
S.N.C.F.* araçları.
Cenaze töreni için gelenler kiliseye girdiler
Bir sürücü kursu arabasının, bir 96'nın, bir 63'ün, cenaze levazımatçısı kamyonetinin yanına park ettiğinde içinden bir çelenk çıkarılacak olan mavi bir çiçekçi kamyonetinin geçişi.
Güvercinler harika bir ahenk içinde meydanın üzerinde bir tur atıp yeniden Belediye Binası'nın çatısındaki oluklara kondular.

* S.N.C.F.: Fransız Ulusal Demiryolları Şirketi. (ç.n.)

Taksi durağında beş taksi var.
Bir 87 geçiyor, bir 63 geçiyor.
Saint-Sulpice'in çanları çalmaya başlıyor (cenaze için, kesinlikle)
Okula götürülen üç çocuk. Başka bir açık yeşil Citroën deux-chevaux.
Güvercinler bir kez daha meydanın üstünde bir tur atıyorlar.
Bir 96 geçiyor, otobüs durağında duruyor (Saint-Sulpice tarafında), otobüsten inen Geneviève Serreau Canettes Caddesi'nde yürümeye başlıyor, kafenin camına vurup onu çağırıyorum, gelip bana merhaba diyor.
Bir 70 geçiyor.
Çan duruyor.
Genç bir kız yarım bir palmiye kurabiyesi yiyor.
Pipo içen, siyah evrak çantası taşıyan bir adam.
Bir 70 geçiyor
Bir 63 geçiyor
Saat ikiyi beş geçiyor.
Bir 87 geçiyor.
İnsanlar, grup halinde, her zaman ve yine

Tatilden dönmüş bir papaz (evrak çantasından küçük bir havayolu etiketi sarkıyor).
Bir çocuk kafenin camında oyuncak arabasını sürüyor (hafif bir gürültü)
Bir adam kapıda huzur içinde yatan kafenin köpeğine merhaba demek için bir saniyeliğine duruyor
Bir 86 geçiyor
Bir 63 geçiyor
Bir kadın geçiyor. Çantasında "Gudule" yazıyor
Neredeyse kafenin tam önünde bir adam evrak çantasında bir şeyler aramak için eğiliyor
Bir 86 geçiyor
Genç bir adam geçiyor, büyük bir resim çantası taşıyor
Kafenin önündeki kaldırıma park etmiş sadece iki mobilet var: üçüncünün gidişini görmedim (Solex markaydı) (*Bu tür bir girişimin doğal sınırları: tek amacım bakmak da olsa birkaç metre ötemde olan biteni görmüyorum: örneğin, arabaların park ettiklerini fark etmiyorum*)
Bir adam geçiyor: kırmızı küçük bir el arabasını çekiyor.

Bir 70 geçiyor.
Bir adam Laffont'un vitrinine bakıyor
"La Demeure"ün karşısında bir kadın bekliyor, bir bankın yanında ayakta duruyor
Caddenin ortasında bir adam eliyle taksilere durmalarını işaret ediyor (taksi durağında hiç taksi yok)
Bir 86 geçiyor. Bir 96 geçiyor. Bir "Tonygencyl" teslimat kamyonu geçiyor.
Malissard Dubernay Hızlı Nakliyat geçiyor.
Güvercinler yeniden avlunun üzerinde bir tur atıyorlar. Bu toplu hareketi ne başlatıyor? Ne bir dış etkene (patlama, ani ses, ışığın değişmesi, yağmur, vb.) ne de özel bir etkene bağlı görünüyor; tamamen nedensiz bir harekete benziyor: kuşlar birden havalanıyor, meydanda bir tur atıyor ve Belediye Binası'nın oluğuna tekrar yerleşiyorlar.
Saat ikiyi yirmi geçiyor.
Bir 96. Zarif kadınlar. Dalgın görünümlü bir Japon, sonra bir Japon daha, neşeli görünümlü bu kez, birlikte yoldan geçen birine yol soruyorlar. Adam onlara parmağıyla Canettes Caddesi'ni işaret ediyor, hemen caddeye doğru yürüyorlar.

Bir 63'ün, bir 87'nin, bir "Dunod Yayınları" kamyonetinin geçişi.

Otobüs durağının yanında bir kadın üç mektuba pul yapıştırıyor ve onları posta kutusuna atıyor.

Kaniş cinsi bir köpek.

Peter Sellers'a çok benzeyen bir adam, keyfinin yerinde olduğunu belli eden bir gülümsemeyle kafenin önünden geçiyor. Sonra bir kadın iki küçük çocukla beraber. Sonra Canettes Caddesi'nden gelen, 14 kadından oluşan bir grup.

Alanın neredeyse boş olduğu izlenimine kapılıyorum (ama benim görüş alanımda en azından yirmi kişi var).

Bir 63.

Bir posta kamyoneti.

Elinde köpeğinin tasması olan bir çocuk

Elinde gazete olan bir adam

Süveterinde kocaman bir "A" harfi olan bir adam

Bir kamyon "Que sais-je?"*: ""Que sais-je" dizisi tüm sorularınızı yanıtlıyor"

*Farklı alanların ABC'sini tanıtan kitaplar (ç.n.)

Setter cinsi bir köpek?

Bir 70

Bir 96

Kiliseden çelenkleri çıkartıyorlar.

Saat iki buçuk.

Bir 63, bir 87, bir 86, bir 86 daha ve bir 96 geçiyor.

Yaşlı bir kadın gelen otobüsün numarasını görmek için elini alnına siper ediyor (hayal kırıklığına uğramış ifadesinden 70 no'lu otobüse binmek istediğini anlıyorum)

Tabutu çıkarıyorlar. Cenaze töreni için çan yeniden çalmaya başlıyor.

Cenaze arabası hareket ediyor, peşinden bir Peugeot 204 ve yeşil bir Citroën mehari.

Bir 87

Bir 63

Çan duruyor

Bir 96

Saat üçe çeyrek var.

Ara.

3

Tarih: 18 Ekim 1974
Saat: 15:20
Yer: Fontaine Saint-Sulpice Kafesi

Bir süre sonra Tabac Saint-Sulpice Kafesi'ne gittim. Üst kata çıktım, hüzünlü bir salon, soğukça da, yalnızca beş briç oyuncusu var, içlerinden dördü pis yedili oynuyorlar şu an. Sabahki masama oturmak için aşağı indim. İki sosisi bir kadeh kırmızı şarap eşliğinde yedim.

Otobüsleri, taksileri, özel arabaları, turist otobüslerini, kamyonları ve kamyonetleri, bisikletleri, mobiletleri, vespaları, motosikletleri, üç tekerli bir posta arabasını, bir sürücü kursu motosikletini, bir sürücü kursu arabasını, zarif kadınları, hoş yaşlıları, yaşlı çiftleri, çocuk çetelerini, el çantası, evrak çantası, valiz taşıyan insanları, köpek gezdiren insanları, pipo içen, şemsiye taşıyan insanları, koca göbeklileri, yaşlı teyzeleri, yaşlı adamları, genç adamları, aylakları, tesli-

matçıları, asık suratlıları, gevezeleri yeniden gördüm. Jean-Paul Aron'u gördüm, bu sabah gördüğüm "Les Trois Canettes" restoranının sahibini de yeniden gördüm.

Şimdi Fontaine Saint-Sulpice kafesindeyim, sırtımı meydana dönüp oturdum: görüş alanıma giren arabalar ve insanlar ya meydandan geliyorlar ya da birazdan meydanı geçecekler (Bonaparte Caddesi'nden geliyor olabilecek birkaç yaya dışında).

Eldiven takmış birçok büyükanne bebek arabalarını sürüyorlar

Ulusal Yaşlı İnsanlar Günü'nü kutlamak için hazırlıklar yapılıyor. 83 yaşındaki bir kadın içeri girdi, elindeki para topladığı kutuyu kafenin sahibine uzattı, kutuyu bize uzatmadan dışarı çıktı.

Kaldırımda olduğu yerde titreyen bir adam var, deliye benzemiyor pek, tiki varmış gibi (sanki omzunu boynu sürekli kaşındığı için oynatıyor); sigarasını elinde aynı benim gibi tutuyor (ortaparmakla yüzükparmağı arasında): bu alışkanlığı başka birinde ilk kez görüyorum.

Paris-Vision: iki katlı bir otobüs, çok azı dolu.

Saat dördü beş geçiyor. Göz yorgunluğu.
Sözcük yorgunluğu.
Açık yeşil bir Citroën deux-chevaux
(üşüdüm, garsondan bir kadeh Vieux Marc istiyorum)
Tam karşımda Tabac'nın üst katındaki briç oyuncuları dışarı çıkmış hava alıyorlar
Motosikletli bir polis motosikletini park edip Tabac'ya giriyor; içeri girmesiyle çıkması bir oluyor, ne aldığını bilmiyoruz (sigara mı? tükenmez kalem mi, pul mu, pastil mi, kâğıt mendil mi?)
Cityrama otobüsü
Bir motosikletli polis. Açık yeşil bir Citroën kamyonet.
Israrcı korna sesleri duyuluyor.
Bir bebek arabası iten bir büyükanne, başında yuvarlak bir şapka var
Evrak çantasıyla bir postacı
Alçak bir arabanın arkasına yerleştirilmiş bir yarış bisikleti
Üç tekerli bir posta arabası, bir posta kamyoneti (posta kutularının içindeki mektupların toplanma zamanı mı?)

Yürürken kitap okuyan insanlar var, sayıları az, ama yine de varlar.

Yeşil bir Citroën mehari

Bebek arabasındaki bir bebek küçük bir yaygara koparıyor. Kuşa benziyor: mavi gözler, sabit bakışlar, çevresinde keşfettikleri karşısında şaşkınlığa kapılma.

Sürekli öksüren bir trafik polisi kestiği park cezasını yeşil bir Morris'in ön camına iliştiriyor

Bir adam astragan bir şapka takmış. Sonra başka bir adam.

Küçük bir oğlan çocuğu İngiliz kasketi takmış, yayalara ayrılan yerden çıkmamaya özen göstererek yürüyor.

Evrak çantalı bir postacı

Patlıcan moru üniformalarıyla iki kadın polis

İki erkek kardeş köpek, Tenten'in köpeğinin cinsinden

Papazların taktığı şapkadan takmış bir adam

Şala sarınmış bir kadın

Bebek arabası süren bir büyükanne

Astragan şapkalı bir adam (az önce geçen adam, geri geliyor şimdi)

Şapka takmış bir papaz (bu başka biri)

Pelerinler, şapkalar, çizmeler, denizci kasketleri, fularlar, kısa ya da uzun, polis şapkaları, kürk mantolar, valizler, şemsiye

Bisikletli bir posta görevlisi

İngiliz bir çift (kafeye kendi dillerinde konuşarak giriyorlar): kadının mantosu adamın paltosu kadar uzun

Saçlarını iki kısa örgü yapmış, iştahla bir dilim kremalı pasta yiyen bir kız çocuğu (kremalı pasta mıydı o elindeki? kremalı pastaya benziyordu)

Elinde baget olan bir kadın. Bir kadın daha.

Saat beşe çeyrek var. Biraz kafamı dağıtmak istiyorum. *Le Monde* okumak. Başka bir yere gitmek.

Ara.

4

Tarih: 18 Ekim 1974

Saat: 17:10

Yer: La Mairie Kafesi

Gazete bayii kapanmış, *Le Monde* alamadım, küçük bir tur attım (Canettes Caddesi, Four Caddesi, Bonaparte Caddesi): günlerini caddelerde gezerek geçiren, şimdi de butikleri doldurmuş güzel kadınlar. Bonaparte Caddesi, kelepire düşmüş birkaç kitaba baktım, birkaç vitrini inceledim (eski ve yeni mobilya, eski kitaplar, çizimler, gravürler)
Hava iyice soğumuş gibi geliyor bana
La Mairie Kafesi'ne giriyorum, önündeki açık alanda değil, onun biraz gerisinde oturuyorum
Bir 86 geçiyor boş
Bir 70 geçiyor dolu
Jean-Paul Aron geçiyor, yeniden: öksürüyor
Bir grup çocuk kilisenin önünde top oynuyor
Bir 70 geçiyor oldukça boş
Bir 63 geçiyor dolu sayılır
(neden geçen otobüsleri sayıyorum? kolaylıkla fark edildikleri ve düzenli olarak göründükleri için tabii ki: zamanı bölümlere ayırıyor, arka plandaki gürültüye belli bir ritim katıyorlar, üstelik biraz çaba harcanırsa ne zaman ortaya çıkacakları da tahmin edilebilir.

Onların dışındaki her şey rastlantısal, belirsiz, düzensiz; otobüsler geçmek zorunda oldukları için geçiyorlar, ama bir arabanın geri gitmesini ya da bir adamın üzerinde Monoprix'nin M'si olan bir poşet taşımasını ya da bir arabanın renginin mavi veya açık yeşil olmasını ya da bir kafe müşterisinin garsondan bir bira değil de bir kahve istemesini... zorunlu kılan hiçbir şey yok)

Bir 96 geçiyor boş sayılır

Park levhasının P'sinin ve hemen altındaki okun ışığı yanıyor. Vergi Dairesi'nin katlarındaki yuvarlak fanuslu ışıklar şimdi dışarıdan görünüyor

Bir 70 geçiyor dolu

Bir 63 geçiyor dolu sayılmaz

Motosikletler ve mobiletler farlarını yaktılar

Arabaların sinyal lambaları gittikçe daha görünür oldu, taksilerin üzerindeki taksi yazıları da, içleri boş olduğunda daha da parlak

Bir 86 geçiyor dolu sayılır

Bir 63 geçiyor boş sayılır

Bir 96 geçiyor oldukça dolu

Bir 87 geçiyor oldukça dolu

(otobüslere birleşik kaplar teorisini uygulamak...)

Saat 17:50

Mavi kırmızı bir çimento kamyonu, üzerinde Pyrénées yazan bir taksi.

Bir 96 geçiyor dolu

Bir 86 geçiyor, tamamen boş (içinde sadece şoför var)

Bir 63 geçiyor boş sayılır

Bebek arabası iten bir baba geçiyor

Gün ışığının değişmesi

Bir 87 hemen hemen boş, bir 86 yarısı dolu

Çocuklar kilisenin sütunlarının ayağında oyun oynuyorlar

Üstünde siyah noktalar olan güzel bir beyaz köpek

Bir binada yanan ışık (Otel Récamier mi?)

Bir 96 hemen hemen boş

Rüzgâr

Bir 63 dolu, bir 70 dolu sayılır, bir 63 dolu sayılır

Bir adam kafeye giriyor, bir müşterinin yanına geliyor, müşteri hemen masasından kalkıp hesabı öde-

meye gidiyor, bozuk parası yok, masasına geri dönüyor, hesabı kafeye giren adam ödüyor. İkisi birlikte dışarı çıkıyorlar.
Bir adam kafeye girmek istiyor, ama kapıyı itmek yerine kendine doğru çekiyor
Hayaleti andıran görüntüler
Bir 70 geçiyor dolu

(yorgunluk)

Bir 96 geçiyor yarısı dolu
Kafede başka ışıklar da yanmaya başlıyor
Dışarıda güneş batmak üzere
Bir 63 geçiyor dolu
Bir adam Solex marka mobiletini iterek geçiyor
Bir 70 geçiyor dolu
Bir 96 geçiyor yarısı dolu
NB taze yumurta kamyoneti geçiyor
Saat altıya beş var
Bir adam mavi bir kamyonetten çeşitli temizlik malzemeleriyle dolu tekerlekli bir alışveriş arabasını indirdi, arabayı çekerek Canettes Caddesi'ne girdi.

Dışarıdaki yüzler artık görünmez oldular
Renkler koyulaşıyor: çok az bir bölümü aydınlatılmış, koyu bir grilik.
Sarı lekeler. Kırmızı parlaklıklar.
Bir 96 geçiyor boş sayılır
Bir polis arabası kilisenin avlusundan geçiyor
Boş bir 86 geçiyor, bir 87 orta derecede dolu
Saint-Sulpice'in çanları çalmaya başlıyor
Dolu bir 70, boş bir 96, daha da boş başka bir 96
Açılmış şemsiyeler
Arabalar farlarını yakıyorlar
İçi az dolu bir 96, dolu bir 63
Rüzgâr sert esiyor gibi görünüyor, çok az arabanın cam silecekleri çalışıyor
Saint-Sulpice'in çanları susuyor (akşam duası mıydı?)
Bir 63 geçiyor boş sayılır
Gece, kış: yoldan geçenlerin hayali andıran görüntüleri
Halı taşıyan bir adam
Çok kişi, çok gölge, boş bir 63; asfalt ışık saçıyor, dolu bir 70, yağmur hızlanmışa benziyor. Saat altıyı on geçiyor. Korna sesleri, trafik sıkışıklığı başlıyor

Kiliseyi artık pek göremiyorum, ama kafenin tamamını kendi camlarına yansımasıyla görebiliyorum (kendimi bile, yazı yazarken)
Trafik akmaya başladı
Arabaların geçtikleri yalnızca farlarının ışıklarından belli oluyor
Sokak lambaları birbiri ardına yanıyor
En dipte içeride ışığın yandığı bir sürü pencere görünüyor (Otel Récamier?)
Bir 87 geçiyor dolu sayılır
Elinde bir resim çerçevesi taşıyan bir adam geçiyor
Elinde tahta bir pano taşıyan bir adam geçiyor
Üstündeki mavi lambası yanan bir polis arabası geçiyor
Boş bir 87, dolu bir 70, boş bir 87 geçiyor
İnsanlar koşuyorlar
Bir ev maketi taşıyan bir adam geçiyor (gerçekten bir ev maketi mi elindeki? Benim zihnimde ev maketi olarak canlandırdığım nesneye benziyor, elindeki başka bir şey olamaz diye düşünüyorum).
Turuncu bir çimento kamyonu, dolu sayılabilecek bir 86, dolu bir 70, boş bir 86 geçiyor

Ne olduğu seçilemeyen gölgeler
Dolu bir 96
(belki de asıl mesleğimin ne olması gerektiğini tam da şu anda keşfettim: R.A.T.P.'de* hat kontrolörü)
Saat 18:45
arabalar geçiyor
sarı bir posta kamyoneti bir posta kutusunun önünde duruyor, bir posta görevlisi kutunun iki bölümünün de (Paris/Paris-dışı, merkezde olmayan semtler de dahil) içini boşaltıyor
Yağmur hâlâ devam ediyor
Bir kadeh Salers içiyorum.

*R.A.T.P.: Paris'te toplu ulaşım araçlarını yöneten şirket. (ç.n.)

II

5

Tarih: 19 Ekim 1974 (Cumartesi)
Saat: 10:45
Yer: Tabac Saint-Sulpice Kafesi
Hava: Hafif bir yağmur, çiseleyen türden
Olukları süpüren bir temizlik görevlisinin geçişi
Düne göre ne değişmiş? İlk bakışta her şey aynı. Gökyüzü biraz daha mı bulutlu yoksa? Bugün daha az insan ya da araba olduğunu söylemek gözleme dayanmayan bir yargı olur. Hiç kuş görünmüyor ortalıkta. Toprak alanda bir köpek var. Otel Récamier'nin üstünde (arkasında uzakta bir yerde mi?) bir turna kuşu görünüyor (dün de oradaydı, ama onu not ettiğimi anımsamıyorum). Bugün gördüğüm insanların dünkü insanlar, arabaların da dünkü arabalar olup olmadığını bilmiyorum. Ancak kuşlar (güvercinler)

gelselerdi (neden gelmesinler ki?) onların dünküler olduklarından kesinlikle emin olurdum.

Birçok şey değişmemiş, yerinden bile hareket etmemiş (harfler, semboller, çeşme, toprak alan, banklar, kilise vb.), ben de aynı masada oturuyorum.

Otobüsler geçiyor. Artık onlarla hiç ilgilenmiyorum.

La Mairie Kafesi kapalı. Gazete bayii de (Pazartesi günü açılacak)

(galiba Duvignaud'yu gördüm, park yerine doğru yürüyordu)

Hızla yol alan bir ambulans geçiyor, bir de arkasında mavi bir Citroën D.S. taşıyan bir çekici.

Birçok kadın tekerlekli alışveriş arabası çekiyor

Güvercinler geliyor, sanki düne göre daha azlar

İnsan ve araba akını. Sakinlik. Sırayla.

Platformu olan iki "Coches Parisiens" otobüsü geçiyor, fotoğraf çekme delisi Japonlardan oluşan yüküyle

Bir Cityrama otobüsü (içinde Almanlar mı var? yoksa Japonlar mı?)

Yağmur kesildi hemen; birkaç saniye belli belirsiz bir güneş ışığı da kapladı gökyüzünü.

Saat on biri çeyrek geçiyor

Bir Farkın İzinde:

La Mairie Kafesi kapalı (orayı şu anda görmüyorum, kapalı olduğunu biliyorum, otobüsten inerken gördüm çünkü)

Küçük bir şişe Vittel su içiyorum oysa dün kahve içiyordum (bu durumun meydan üzerinde dönüştürücü bir etkisi var mı?)

Fontaine Saint-Sulpice Kafesi'ndeki günün yemeği değişmiş mi (dün morina balığıydı)? Değişmiştir kesinlikle, ama bugünün yemeğini okuyamıyorum, çünkü yemeğin yazılı olduğu küçük tahtadan çok uzaktayım.

(2 turist otobüsü, ikincisinin üzerinde "Walz Reisen" yazıyor): bugünün turistleri dünkü turistler olabilir mi (Paris'i otobüsle Cuma günü gezen biri Cumartesi de aynı turu yapmak ister mi?)

Dün kaldırımda, tam benim masamın önünde bir metro bileti vardı; bugün tam olarak aynı yerde bir şeker ambalajı (selofandan yapılmış) ve ne olduğu anlaşılmayan bir kâğıt parçası (yaklaşık "Parisien-

nes" sigarasının kutusu büyüklüğünde, ama çok daha açık bir mavi renkte) var.

Ponponlu kırmızı şapka takmış küçük bir kız geçiyor (dün görmüştüm onu, ama dün iki kişiydiler), annesi farklı kumaşlardan dikilmiş bir etek giymiş (tam olarak bir patchwork değil)
Bir güvercin bir sokak lambasının tepesine konuyor
İnsanlar kiliseye giriyorlar (gezmek için mi? Ayin saati mi geldi yoksa?)
Michel Mohrt'u belli belirsiz andıran bir adam kafenin önünden bir kez daha geçiyor ve benim hâlâ önümde bir Vittel ve kâğıtlarla aynı masada oturduğumu görünce şaşırmışa benziyor.
Bir otobüs: "Percival Tours"
Başka insanlar da kiliseye giriyorlar
Turist otobüslerinin hepsi aynı rotayı izlemiyor: hepsi Luxembourg'tan Bonaparte Caddesi'ne dönüp geliyor, ancak bazıları Bonaparte Caddesi'nden devam ediyor, bazıları Vieux-Colombier Caddesi'ne dönüyor: bu farkı belirleyen her zaman turistlerin milliyetleri olmuyor.

"Wehner Reisen" otobüsü
Polis arabaları
Ara

6

Tarih: 19 Ekim 1974
Saat: 12:30
Yer: Güneşin altında bir bank, etrafta güvercinler, çeşmenin olduğu tarafa bakıyorum (arkada trafik sesleri)
Hava: Güneş aniden ortaya çıktı.

Güvercinler neredeyse hiç hareket etmiyorlar. Ama yine de onları saymak zor (200 güvercin vardır şu an belki); birçoğu ayaklarını kıvırmış yerde oturuyor. Süslenme saatleri (gagalarıyla göğüslerindeki ya da kanatlarındaki tüyleri temizliyorlar); birkaçı çeşmenin üçüncü fıskiyesinin kenarına tünemiş. İnsanlar kiliseden çıkıyorlar.

Arada bir korna sesi duyuyorum. Trafiğin akıcı olduğu söylenebilir.
Şu an banklarda toplam dört kişi oturuyor. Güneş bir anlığına bir bulutun arkasına gizlendi. İki turist çeşmenin resmini çekiyor.
İki katlı bir Paris-Vision otobüsü geçiyor
Güvercinler çeşmede yıkanıyorlar (fıskiyelerden su fışkırıyor, ama aslanın ağzından hiç su fışkırmıyor); suyun içine batıp çıkıyorlar, tüyleri karmakarışık.
Ayağımın dibindeki güvercinler sabit bakışlarla önlerine bakıyorlar. Onlara bakan insanların bakışları da sabit.
Güneş kayboldu. Rüzgâr çıktı.

7

Tarih: 19 Ekim 1974
Saat: 14:00
Yer: Tabac Saint-Sulpice Kafesi

Paul Virilio'nun geçişi: Bonaparte'a iğrenç Gatsby'yi görmeye gidiyordur.

Burada kırk beş dakikadır bir şey yazmadan oturuyorum, sosisli bir sandviç yiyip bir kadeh şarap içtim. Sonra birkaç kahve içtim. Yanımda altı hazır giyim tüccarı çene çalıyor, işlerinden memnun olduklarını anlatıyorlar birbirlerine. Kuşların, insanların ve arabaların geçişlerini yan gözle izliyorum.

Kafe doldu

Uzaktan tanıdığım bir kadın (arkadaşımın arkadaşı, arkadaşımın arkadaşının arkadaşı) caddeden geçti, bana merhaba demek için geldi, bir kahve içti.

Bir Paris-Vision otobüsü geçiyor. Turistler kulaklık takmışlar

Gökyüzü gri. Arada bir güneş görünüyor çok kısa bir süre için.

Göz yorgunluğu: açık yeşil Citroën deux-chevaux saplantısı.

Giderilmemiş merak (ne aramaya geldim, bu kafede dolaşan anılar...)

Tek bir hareketle park etmeyi başaran bir otobüs şoförü ile dakikalarca süren zorlu çabalardan sonra park etmeyi başaran bir otobüs şoförü ("90") arasında ne fark vardır? Akla uyanık olma, ironi, yardım alma geliyor: resmin parçalarını değil bütününü görmek (ama resim kendini parçalarıyla gösteriyorsa insan parçaları görmeden resmin bütününü nasıl görebilir: insan otobüslerin geçtiğini fark etmez ki, onları görmesi için bir otobüsü beklemesi ya da otobüsten inecek birini karşılamaya gelmesi ya da R.A.T.P. tarafından otobüsleri saymak için görevlendirmiş olması... gerekir)

Aynı soru: iki rahibe neden yoldan geçen öteki iki kişiden daha ilginç görünür?

Boyunluk takmış bir adam geçiyor

Bir kadın geçiyor, bir dilim tart yiyor

Bir çift kaldırımın kenarına park ettikleri Autobianchi Abarth marka arabalarının yanına geliyor.

Kadın yuvarlak, küçük bir pastayı ısırıyor.

Etrafta çok çocuk var.

Arabasını park etmiş bir adam (Autobianchi'nin çıktığı yere) arabasına sanki onu daha önce hiç görmemiş gibi bakıyor.

Mavi bir araba, sarı bir araba, iki mavi Citroën deux-chevaux

Taksi durağında sadece bir tane taksi var. Şoförü taksinin bagajını açmış.

Güvercinler meydanda bir tur atıyorlar

Kafe neredeyse tamamen boşaldı

Genç bir kız geçiyor, kolunun altında bir tenis raketi var (içine topların da konulduğu kumaş bir kılıfta)

Açık yeşil bir Citroën deux-chevaux

Bir bebek arabası

Tekerlekli bir alışveriş arabası

Sırt çantalı bir izci grubu kiliseye giriyor

Uzun tahta bir askı çubuğu almış bir kadın geçiyor

Bir sürücü kursu arabası geçiyor

Tamamen genel bir gözlemde bulunup şu teoriyi ileri sürebiliriz: aynı zaman diliminde Saint-Sulpice/Rennes Caddesi yönüne yürüyen insan sayısı Rennes caddesi/Saint-Sulpice yönüne yürüyenlerden daha fazladır.

Üstünde yeşil Camaïeu olan birçok kadın.

İzciler Saint-Sulpice'ten tek sıra halinde ayrılıyorlar.

Telefon etmek için buraya gelen içlerinden biri koşa-

rak gruba katılıyor, kilisenin merdivenlerini çıkıyor, sonra onları dörder dörder iniyor, sırt çantasını omzuna takmış, takımın flamasını elinde taşıyarak (gözlerim gayet iyi benim)
5976 no'lu trafik polisi Vieux-Colombier Caddesi'nde bir aşağı bir yukarı yürüyor. Michael Lonsdale'i andırıyor biraz.
"Coches Parisiennes" otobüsleri
Boyunluklu adam (az önce Vieux-Colombier Caddesi'ndeydi, şimdi Bonaparte Caddesi'nde)
91 motosikletin eskortluk yaptığı imparator açık yeşil Rolls-Royce'uyla caddeden geçiyor
Cityrama: kendisini kulaklıklarından duyduklarına kaptırmış Japon bir kadın
Duyuyorum: "Saat üçü çeyrek geçiyor"
Yağmurluk giymiş bir adam hızlı adımlarla yürüyor
Bir otobüste Japonlar
Saint-Sulpice'in çanları çalmaya başlıyor (bir vaftiz töreninin başlamak üzere olduğunu anlıyorum)
Kuşlar meydanda bir tur atıyorlar
Dünkü kadın polisler yine geçiyorlar; endişeli görünüyorlar, bugün.

Kafede, caddede hafif bir canlanma
Bir paket Winston ve bir paket Gitanes almış bir adam Winston'un jelatinini (selofan) yırtıyor.
Gün ışığında hafif bir değişme
Bir otobüste Japonlar, kulaklık takmamışlar, rehberleri Japon bir kız
Güvercinlerin hepsi toprak alana konuyor.
Trafik ışıkları kırmızıya dönüyor (bu onların başına sık sık geliyor)
İzciler (aynı grup) kilisenin önünden bir kez daha geçiyorlar
Açık yeşil bir Citroën deux-chevaux, l'Eure-et-Loir'a kayıtlı (28)
Bir otobüs. Japonlar.
Saint-Sulpice'in önünde birkaç kişinin toplanması. Merdivenlerin en üst basamağını süpüren bir adam görüyorum (kilise çalışanı mı?). Kilisede bir düğün töreni olacağını biliyorum (iki kafe müşterisinden duydum, az önce törene katılmak için çıktılar).
Anne babasının (ya da onu kaçıranların) etrafını sardığı bir kız çocuğu ağlıyor
Bir otobüs (Globus) dörtte üçü boş

Çirkin bir şamdan almış bir kadın geçiyor
Küçük bir otobüs geçiyor: Club Reisen Keller Otobüs. Japonlar.
Üşüyorum. Bir kadeh Vieux Marc istiyorum garsondan
Kaportası sarı yapraklarla kaplı bir araba geçiyor
Yepyeni bir Yamaha 125'i iterek bir motosiklet sürücüsü geçiyor
Rennes Caddesi 79 no'daki sürücü kursunun arabası artık kaçıncı kez olduğunu bilemediğim bir sıklıkta yine geçiyor
Elinde mavi bir balonla bir kız çocuğu geçiyor
Pantolon giymiş kadın polis ikinci kez geçiyor
Bonaparte Caddesi'nde hafif trafik sıkışıklığı
Ortalık insan dolu, ortalık araba dolu
Bir dilim pasta yiyen bir adam geçiyor (bu bölgedeki pastanelerin ne kadar ünlü olduğunu söylemeye gerek yok)
Bir otobüs: Paris-Sud otobüsleri: içindekiler turist mi?
Saint-Sulpice'in çanları çalmaya başlıyor, düğün töreni içindir belki. Kilisenin büyük kapıları açık.

Paris-Vision otobüsü
Düğün için gelenlerin kiliseye girişi
Vieux-Colombier Caddesi'nde trafik sıkışıklığı
Meydandaki otobüsler çok yavaş ilerliyorlar
Michel Mohrt'u belli belirsiz andıran adamın dördüncü geçişi
Güvercinlerin uzakta uçuşu
Mor bir manto, kırmızı bir Citroën deux-chevaux, bir bisikletli.
Saint-Sulpice'in çanları susuyor
Uzakta iki adam koşuyor.
Bir polis arabası aniden fren yapıyor: aniden durmanın etkisiyle arka kapı açılıyor, bir el kapıyı kapatıyor.
Kafe dolu.
Dolu bir otobüs geçiyor, ama Japonlarla değil.
Gün ışığı azalmaya başlıyor, çok az hissediliyor olsa da şu an azalıyor, kırmızı trafik ışığı daha görünür oluyor.
Kafenin ışıkları yanıyor.
İki otobüs, Cityrama ile Paris-Vision, yan yana geliyor, birbirlerinden ayrılıp hareket edemiyorlar. Sonunda Cityrama Bonaparte Caddesi'ne sapıyor,

Paris-Vision da Vieux-Colombier Caddesi'ne sapmak istiyor. 5976 no'lu trafik polisi ("Michael Lonsdale") önce şaşkın bir yüz ifadesiyle öylece duruyor, sonra düdüğünü çalıyor ve başarılı bir biçimde olayı çözüyor.
Kafası yukarıda bir adam geçiyor, hemen arkasından kafası aşağıda bir adam.
Ripolin boya kutusu taşıyan bir adam geçiyor
İnsanlar insanlar arabalar
Sherlock Holmes tarzı, çok güzel bir pardösü giymiş yaşlı bir kadın.
Kalabalık çok arttı, neredeyse hiç sakinlik kalmadı
Koltuğunun altına iki baget sıkıştırmış bir kadın
Saat dört buçuk

III

8

Tarih: 20 Ekim 1974 (Pazar)
Saat: 11:30
Yer: La Mairie Kafesi
Hava: Yağmurlu. Yerler ıslak. Arada çok kısa bir süre güneş açıyor.

Uzun zaman dilimleri boyunca ne bir otobüs, ne bir araba
Ayin çıkışı
Yağmur yeniden başlıyor
Ulusal Yaşlı İnsanlar Günü: birçok kişi mantolarının ya da yağmurluklarının kollarına küçük bir kâğıt rozet takmışlar: bu rozet günü kutladıklarını gösteriyor
Bir 63 geçiyor
Bir pasta kutusu taşıyan bir kadın geçiyor (Pazar ayin çıkışlarının klasik görüntüsü, burada tam olarak kanıtlanıyor bu görüntünün varlığı)

Birkaç çocuk
Birkaç tekerlekli alışveriş arabası
Yaşlı bir adamın kullandığı, ön camında bir tıp amblemi olan bir Citroën deux-chevaux kaldırıma yanaşıyor; yaşlı adam kafeye girip *Le Monde* okuyarak kahvesini içen yaşlı bir kadının yanına oturuyor
Zarif bir kadın geçiyor, elindeki kocaman çiçek demetini yaprakları aşağı gelecek şekilde tutuyor.
Bir 63 geçiyor
İki büyük alışveriş çantası taşıyan küçük bir kız geçiyor
Bir kuş bir sokak lambasının tepesine konuyor
Saat tam on iki oldu
Ani bir rüzgâr
Bir 63 geçiyor
Bir 96 geçiyor
Açık yeşil bir Citroën deux-chevaux geçiyor
Yağmur hızlanıyor. Bir kadın üstünde "Nicolas" yazan naylon bir poşeti şapka yapıp kafasına geçiriyor
Şemsiyeler kiliseye doğru hızla ilerliyorlar

Boşluk anları

63 no'lu bir otobüsün geçişi
Geneviève Serreau kafenin önündeki caddeden geçiyor (onu çağırmak için yapabileceğim bir şey yok, çok uzakta)
Şemsiyeleri büyüklüklerine, açılış biçimlerine, renklerine, yapıldıkları malzemeye... göre sınıflandırma projesi
Bir alışveriş arabasından bir demet yeşilliğin bir parçası çıkıyor
Bir 96 geçiyor
Gözüme çarpan farklar: daha az otobüs var, teslimat kamyon ve kamyonetleri de daha azlar ya da daha doğrusu hiç yoklar, Saint-Sulpice'e giren ve oradan çıkan insan sayısı daha fazla gibi görünüyor.
Pazar gününe özgü olmayan yağmurdan kaynaklanan başka farkların listesi de çıkarılabilir.
Bir köpek geçiyor, kuyruğu havada, burnu yerde, koşarak.

El, kol ve ayak hareketleri yağmur yüzünden zorlaştı (pasta kutusu taşımak, tekerlekli alışveriş arabası çekmek, bir çocuğun elinden tutarak yürümek).

Bir 63'ün geçişi
Avlu bomboş sayılır. Şimdi ise üç kişi avludan geçiyor. Sonra iki kişiden oluşan üç grup. Sonra kiliseden çıkan tek bir adam.
Yağmur hâlâ devam ediyor, belki hızı biraz azalmıştır.
Yaşlı bir kadını kolundan tutan bir adam avluyu çok ağır adımlarla geçiyor
Açık yeşil bir araba (Renault mu?)
96 no'lu bir otobüs
Kül rengi bir araba, sağ arka kapısı mavi.
Saat yarım.
Kilise ile Saint-Sulpice Caddesi'nin köşesinde bir adam kaskını takıyor bir tür havalandırma penceresinin (havalandırma penceresi olmak için gerçekten çok büyük görünüyor buradan) demirlerine bağladığı motosikletini oradan çözmeden
Bu arada yağmur durdu
Aniden çıkan rüzgâr kafenin tentesinde birikmiş yağmur suyunu boşaltıveriyor: kova kova su
Toprak alanda güvercinler. Toprak alan ile avlu arasından bir Volkswagen geçiyor. Avlu boş
Uzakta yürüyen iki kişi. Belli belirsiz bir güneş.

İçleri taşana kadar doldurulmuş alışveriş çantaları: kereviz, havuç
Yaprakları aşağı gelecek şekilde taşınan çiçek demetleri
Pasta kutularının çoğu yatay kutular (tart mı var içlerinde?), dikey kutular çok az.
Bir 63
Üstünde "HATIRA" yazan bir çanta (Tunus işi)
Bir 96
Camembert peynirli bir sandviç yiyorum
Saat bire yirmi var.

9

Tarih: 20 Ekim 1974
Saat: 13:05
Yer: La Mairie Kafesi

Uzunca bir süredir (yarım saat?) bir polis, sırtı kiliseye dönük, kilise ile çeşmenin arasındaki toprak ala-

nın kenarında, bir şey okuyarak, hiç kıpırdamadan, ayakta duruyor.
Bir taksi iki mobilet bir Fiat bir Peugeot bir Peugeot bir Fiat bir markasını bilmediğim araba
Koşan bir adam.
Güneş parlaması. Hiç araba yok. Sonra beş tane. Sonra bir tane.
File bir alışveriş torbasında portakallar.
Eflatun bir şemsiyeyle Michel Martens
Bir 63
Bir 96
Bir halk sağlığı ambulansı (Paris hastaneleri)
Güneş ışığı. Rüzgâr. Ta uzakta sarı bir araba
Bir polis arabası. Birkaç araba. Bir Atlas Reiser otobüsü
Sol kolu alçıda bir adam
Canettes Caddesi'nin köşesinde, orada bir durak olmamasına rağmen, yaşlı bir çifti indirmek için duran bir 63
Yeşil bir Citroën DS marka taksi
Sarı bir araba (az önce gördüğüm) Saint-Sulpice caddesinden çıkıp avludaki araba yoluna giriyor

Kafenin tam karşısında bir ağaç var: ağacın gövdesine bir ip sarılmış.
Sarı araba ta uçta, Férou Caddesi'nin yakınında bir yere park ediyor
Avlu bomboş: saat biri yirmi beş geçiyor.
Polis memuru toprak alanın kenarında yürüyüp duruyor, bazen Saint-Sulpice Caddesi'nin köşesine kadar geliyor, bazen de Vergi Dairesi'nin önüne kadar gidiyor.
96
Yeterli bir süre boyunca (bir-iki dakika) yalnızca tek bir ayrıntıya bakarak, örneğin Férou Caddesi'ne, insan hiç zorlanmadan kendisini Étampes'ta ya da Bourges'da ya da oraya hiç gitmemiş olsam da Viyana'da (Avusturya) sanabilir.
Sahibinin gözetiminde olan, daha doğrusu sahibinin oyunlarına maruz kalan bir köpek toprak alanda zıplayıp duruyor.
Havlama sesleri
Uyuyan bebeğini sırtında taşıyan (elinde de bir şemsiye olan) genç bir baba geçiyor
Polis arşınlayıp durmasa avlu bomboş olacak
63

96

Ta uçta iki kırmızı montlu erkek çocuğu

Koyu mavi bir Volkswagen avludan geçiyor (onu daha önce gördüm)

Tam bir sakinlik çok ender oluyor: uzakta yürüyen biri var her zaman ya da yoldan geçen bir araba

96

Turistler kilisenin önünde birbirlerinin fotoğrafını çekiyorlar

Avlu boş. Bir turist otobüsü (Peters Reisen), içinde kimse yok, avluyu geçiyor

63

Saat ikiye beş var

Güvercinler toprak alandalar. Hepsi birden aynı anda havalanıyor.

Dört çocuk. Bir köpek. Küçük bir güneş ışığı. 96. Saat iki